

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Divisiones quædam gratiæ proponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPV TATIO CXI.

De nonnullis diuisionibus gratia.

SECTIO PRIMA.

Diuisiones quedam gratia proponuntur.

I. *Gratia in naturalem & supernaturalem diuisio.*

PRIMA itaque diuisio gratia jam posita est, qua nimirum dividitur in naturalem & supernaturalem: circa quam solum notandum, gratiam seu beneficium supernaturale duplex esse, quoad substantiam scilicet & quoad modum: gratia supernaturalis quoad substantiam illa est, quae simpliciter, & in entitate talis est atque à nullâ vi creatâ produci naturaliter potest. Talis est gratia habitualis, & habitus infusus, unio hypostatica; & similia. Gratia verò seu beneficium supernaturale quoad modum est quod simpliciter naturae vires non superat; in his tamen circumstantiis produci ab iis sine auxilio hic & nunc indebito non potuisset, ut visus caeco restitutus &c.

Gratia supernaturalis duplex, quoad substantiam, & quoad modum.

II. *Diuisio gratia in creatam & increatam.*

Dividitur secundò gratia in creatam & increatam: hæc (quæ est vera gratia & maximum beneficium nobis gratuito à Deo collatum) est primò ipsa dilectio & voluntas Dei, quâ nos gratis ab aeterno amavit, & dona nobis supernaturalia ex benignitate suâ & munificentia conferre voluit. Præterea Verbum ipsum diuinum fuit verissima gratia, & maximum beneficium humanitati Christi, & nobis per Incarnationem collatum. Deinde Deus verè se & suam entitatem increatam dat hominibus per visionem beatam: unde in materia de visione cum communi Theologorum sententia ostendimus beatitudinem nostram, non esse visionem tantum, sed etiam Deum, & ex utroque unum integrari finem ultimum completum.

Gratia in creatam & increatam explicatur.

III. *Spiritus Sanctus est verè donum, & gratia.*

Spiritus Sanctus item in Scripturâ dicitur verè nobis datus, unde & vocatur donum & gratia: *Charitas Dei*, inquit Apostolus ad Romanos 5. v. 5. *Diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis*: quod optimè tradidit Sanctus Augustinus Sermone 61. de verbis Domini cap. 1. his verbis, *Gratia quippe Dei, Donum Dei est, donum autem maximum ipse Spiritus Sanctus est, & ideo gratia dicitur.* Quod ulterius confirmatur; sicut enim concursus generalis Dei increatus, in actu primò debitus libero arbitrio, non est donum omnino gratuitum, utpote quid aliquo modo illi connaturale, ideoque non censetur gratia, sed natura, ut inter alios bene advertit Stapletonus lib. 4. de gratia & libero arbitrio, cap. 1. ita dilectio, & alia increata, planè naturæ indebita, rectè censeri possunt gratia. Gratia vero creata sunt dona ipsa supernaturalia, quæ Deus in tempore homini infundit: de quibus reliquis nobis erit sermo.

Notio gratia ulterius declaratur.

IV. *Gratia sanctificans & gratis data.*

Tertiò itaque dividitur gratia in gratiam sanctificantem, & gratis datam. Per priorem non gratiam tantum habitalem intelligimus, quæ formaliter per se iustificat, & habitus infusos eam consequentes, sed dona omnia supernaturalia, quæ ad

sanctificationem illa accipientis quoquo modo ordinantur, ac proinde includit auxilia etiam actualia, & inspirationes, quæ vel ad primam iustificationem, vel illius augmentum tendunt. Per gratiam vero gratis datam (licet nulla sit gratia, quæ non detur gratis) intelligunt Theologi dona illa, quæ alicui ad bonum aliorum infunduntur: quare ut docet S. Thomas 1. 2. q. 172. art. 4. etiam in peccatoribus reperiri possunt. Idem asserit Sanctus Gregorius homilia 17. in Ezech. & confirmat ex verbis illis Christi Matth. 7. v. 22. *Multi dicent mihi in illa die, Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, & demonia eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? & tunc confitebor illis, quia nunquam novi vos, discedite à me qui operamini iniquitatem.* Ad idem propositum loquitur S. Paulus 1. ad Corinthios 13. initio: *Si linguis hominum loquar & Angelorum &c. Si habuero prophetiam, si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.*

Quid nomine gratia gratis data propriè intelligatur.

Gratia gratis data inveniuntur possunt in peccatoribus.

Gratiae gratis datæ communitè numerantur hæc novem, quas ponit Apostolus primæ ad Corinthios 12. v. 8. his verbis: *Alii per spiritum datur sermo sapientie, alii sermo scientia secundum eundem spiritum, alii fides in eodem spiritu, alii gratia sanitatum, alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spiritum, alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum.* De quibus subtilissimè Suarez hic Prol. 3. cap. 5. per totum, & optimè eas declarat S. Thomas q. 111. art. 4. nec circa illas aliud occurrit notandum, quàm quod gratia gratis datæ, licet primariò ad aliorum, totiusque etiam Ecclesie bonum ordinentur, possunt nihilominus nonnunquam conferre ad bonum habentis: sicut e contra gratia sanctificans licet per se & primariò spectet ad utilitatem illius in quo est, per accidens tamen ad aliorum bonum redundare potest.

V. *Gratia gratis data numerantur novem.*

Gratia gratis data primariò ad aliorum bonum ordinantur, conferunt tamen interdum ad bonum habentis.

SECTIO SECUNDA.

De gratia excitante & adiuuante.

QUARTA gratia diuisio ad primum membrum spectat diuisionis præcedentis, gratiam scilicet sanctificantem, quæ ulterius dividitur in habitalem & actualem, de quibus deinceps agemus: deinde in excitantem & adiuuantem, in operantem & cooperantem, in præuenientem concomitantem & subsequentem, in sufficientem & efficacem: quæ omnes suis quæque locis sunt examinanda.

I. *Quidam gratia sanctificans diuisio.*

Diuisio itaque gratia in excitantem & adiuuantem meminit S. Augustinus lib. 2. de peccatorum meritis & remissione, cap. 18. *Quo modo, inquit, ad Deum nos convertimus, nisi ipso excitante, atque adiuuante non possumus.* Eandem etiam latè declarat Concilium Trid. sess. 6. cap. 5. & 6. & can. 3. & 4. Quam in rem pulchrè S. Bernardus lib. de Gratia & Libero arbitrio, propè finem:

II. *Gratia excitans & adiuuans.*

S. Augustinus. *Conatus,*